

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten
- Tweede principiële goedkeuring met het oog op de adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

Met dit voorontwerp van decreet wordt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie beoogd.

Er wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2025/126 werd op 22 april 2025 bekomen. Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/126 van 22 april 2025.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 17 april 2025 verkregen. De Inspectie van Financiën verklaart in zijn advies dat het akkoord van de minister van begroting niet vereist is.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in de vergadering van 16 mei 2025 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en gelastte de Vlaamse Minister, bevoegd voor de energie, om over het voorontwerp van decreet het advies van de SERV, de Minaraad en de Vlaamse Nutsregulator in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

2. **BESPREKING INGEWONNEN ADVIEZEN**

A. GEZAMENLIJK ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV) EN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDERN (MINARAAD)

De SERV en de Minaraad gaven op 19 juni hun gezamenlijk advies, dat gaat als bijlage 3. De raden geven in hun advies zes aanbevelingen mee.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook naar toekomstige congestie te kijken. Bij het definiëren van een congestiegebied wordt momenteel voornamelijk gekeken naar de bestaande capaciteit en/of congestie in dat gebied (artikel 1.1.3). Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige gelijktijdige piekbelasting en de gecontracteerde capaciteit. De Minaraad en SERV bevelen aan ook de verwachte, toekomstige congestie mee in de definitie van congestiegebieden op te nemen. Dit is mogelijk door (korte) termijn netinvesteringen van netbeheerders en de verwachte evolutie van de vraag mee te rekenen. De Raden vragen evenwel om de methodologie te valideren met de stakeholders.

In de definitie van 'congestiegebied' zoals deze is opgenomen in het voorontwerp van decreet wordt er niet specifiek vermeld dat dit om bestaande of toekomstige netcapaciteit of bestaande of toekomstige netcongestie gaat. De definitie kan zowel bestaande als toekomstige situaties omvatten. Daarnaast zullen de capaciteitskaarten die door de netbeheerders zullen worden uitgewerkt duidelijk maken welke congestiegebieden er geïdentificeerd worden en dit zowel voor de huidige situatie als toekomstige situaties. De aanbeveling van de raden om de definitie van congestiegebied aan te passen wordt niet gevolgd. De toelichting van definitie in de bijhorende memorie van toelichting zal wel verduidelijkt worden dat congestiegebieden zowel huidige als toekomstige situaties kunnen bevatten. Bij de opmaak van de methodologie voor de capaciteitskaarten dienen marktpartijen en stakeholder te worden geconsulteerd.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook flexibiliteit tussen bedrijven mogelijk te maken. Het is voor bedrijven moeilijk om een correcte inschatting te maken van de grootte van de nodige flexibele aansluiting(en). Daarnaast is meermaals een aanvraag voor flexibele aansluitingsovereenkomsten indienen, duurder dan in een keer (meer) capaciteit aan te vragen (dan nodig). Daarom vragen de Raden via deze regeling de mogelijkheid te voorzien dat bedrijven die over meer capaciteit beschikken dan ze uiteindelijk nodig hebben (bijvoorbeeld omwille van een overschatting of gewijzigde plannen), onderling die capaciteit zouden kunnen uitwisselen. De Raden vragen de Vlaamse Regering uit te werken hoe en tegen welke voorwaarden afnemers van het elektriciteitsnet hun gezamenlijke capaciteit kunnen poolen in het kader van rationeel netgebruik

¹ VR 2025 1605 DOC.0380

en het vermijden van congestie, mits respect voor het gelijkheidsbeginsel en het Europees recht. Die laatste oplossing zou volgens de Raden voorrang moeten krijgen op een flexibel aansluitcontract.

Het advies van de raden om ook flexibiliteit tussen bedrijven mogelijk te maken sluit aan bij de operationele doelstelling 4.2 van de Beleidsnota 2024-2029 Energie en Klimaat waarbij gesteld wordt dat er zal onderzocht worden welke innovatieve oplossingen kunnen gebruikt worden door netbeheerders, netgebruikers en of marktpartijen om de bestaande en toekomstige netcapaciteit optimaal en efficiënt te beheren. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het collectief delen van een netaansluiting. Het advies van de raden gaat verder dan de implementatie van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en de bepalingen in de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. Daarbij is het in eerste instantie essentieel dat er een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt uitgewerkt op verschillende niveaus (decreet, technische reglementen en door de netbeheerders). Naast het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zal het noodzakelijk zijn om nog andere oplossingen en maatregelen in het kader van de congestieproblematiek en congestiebeheer op verschillende niveaus uit te werken. Om dit te faciliteren werd er naar aanleiding van de communicatie van de netbeheerders over de congesties op hun netten binnen de Vlaamse Regering een ad-hoc werkgroep over congestiebeheer opgericht. Binnen deze werkgroep, waarin de beleidsvelden Energie, Economie en Omgeving en de netbeheerder Fluvius en Elia betrokken zijn, worden verschillende mogelijke oplossingen en maatregelen in het kader van de congestieproblematiek besproken. Daarnaast is op regelmatige basis overleg over de congestieproblematiek tussen het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA en de Vlaamse Nutsregulator (VNR). Het implementeren van een breder kader voor het uitwisselen van flexibiliteit tussen bedrijven en het aanvragen van gezamenlijke capaciteit voor verschillende afnemers kan mogelijks voordelen bieden in het kader van congestiebeheer en om rationeel netgebruik te stimuleren. Maar het opmaken en implementeren van een dergelijk kader vergt eerst nog meer onderzoek, voorbereiding en afstemming met stakeholders zoals o.a. netbeheerders, marktpartijen en de Vlaamse Nutsregulator. Het advies van de raden om dit mogelijk te maken binnen dit decreet wordt dus niet gevolgd. Dit zal binnen de opvolging van de werkgroep congestiebeheer en de uitvoering van de beleidsnota energie wel verder worden opgevolgd.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook de doorlooptijden voor netstudies te beperken. De SERV en Minaraad merken op dat bijkomende opgelegde verplichtingen de doorlooptijden kunnen laten oplopen (artikel 4.1.17/9). De Raden vragen dat de Vlaamse Regering een regeling treft waardoor doorlooptijden voor netstudies, ondanks bijkomende verplichtingen, redelijk blijven.

De aanbeveling van de raden lijkt minder geschikt om op te nemen op het niveau van het decreet. De technische reglementen leggen de modaliteiten vast voor aanvragen van een aansluiting met studie. Ook de termijnen na ontvangst van een volledige aanvraag voor een oriënterende of detailstudie maken onderdeel uit van deze modaliteiten en zijn dus al bepaald (zie artikel 2.2.29 en artikel 2.2.36 TRDE en artikel 3.2.10 TRPV). De aanbeveling van de raden wordt dus niet gevolgd aangezien dit reeds is geïmplementeerd op het niveau van de technische reglementen.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook te zorgen voor een afwegingskader voor flexibele aansluitingen. Voor klassieke aansluitingsvragen is het 'first come, first served'-principe van toepassing. In voorliggend voorontwerp van decreet is dit ook het geval (artikel 4.1.17/9). Dit kan evenwel problematisch zijn vooral bij meerdere aanvragen op één transformatorstation. Daarom stellen de Raden voor dat de Vlaamse Regering i.s.m. de stakeholders een duidelijk afwegingskader en preferentiële aanpak uitwerkt. Zo'n preferentiële aanpak is in dit geval verantwoord omdat de aard van de te verbinden activa en de vormen van flexibiliteit variëren. De Raden vragen alleszins om de regelgeving tussen de verschillende flexibiliteitskaders op elkaar af te stemmen.

Het advies van de raden om een preferentiële aanpak mogelijk te maken wordt gevolgd. Binnen de bevoegdheden van de decreetgever werd in de nieuw ontworpen artikels 4.1.13, 4.1.17/10 en 4.1.18 naast een delegatie richting de technische reglementen inzake de aansluiting tot een net, de toegang tot een net en de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op een net ook voorzien in de mogelijkheid om rekening te houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Met deze rechtsgrond, die kadert binnen het algemene energiebeleid, kan de Vlaamse Nutsregulator binnen haar eigen bevoegdheden hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vastleggen. Het kader rond de mogelijke prioritering van aansluitingen op het net en toegang tot het net wordt ook nog verder besproken binnen de ad-hoc werkgroep congestiebeheer en met de Vlaamse Nutsregulator.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten een andere benaming voor de term 'flexibele aansluitingscontract' te gebruiken. De gebruikte term 'flexibele aansluitcontract' kan misleidend overkomen. De flexibiliteit ligt immers volledig bij de klant. Daarom bevelen de Raden aan deze te vervangen door bijvoorbeeld 'voorwaardelijk of gelimiteerd aansluitingscontract'.

Het advies van de raden om een andere term voor flexibele aansluitingsovereenkomst te gebruiken wordt niet gevolgd. De term wordt ook zo genoemd in de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn, weliswaar met een kleine nuance dat er in de richtlijn sprake is van flexibele aansluitovereenkomst terwijl er in het decreet sprake is van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Het voorstel van de raden wijkt te veel af van de definitie en de gebruikte begrippen in de Europese Richtlijn.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten de wenselijkheid van een flexibele aansluiting voor bestaande connecties die geen verzwarende aanvragen te onderzoeken. Momenteel is een flexibele aansluiting voor een bestaande aansluiting die geen verzwarende aanvraagt, niet vervat in het voorontwerp van decreet (artikel 4.1.17/9). De SERV en Minaraad roepen de Vlaamse regering op na te gaan in hoeverre het wenselijk is om flexibele aansluitingen ook vrijwillig aan te bieden voor bestaande connecties. Dit kan geblokkeerde capaciteit, die in de praktijk (nog) niet benut wordt of die door ontwikkelingen in het bedrijf niet meer nodig is, op korte of middellange termijn, vrijmaken. Deze zouden best bekeken worden ten aanzien van zowel bestaande als toekomstige marktflexibiliteitsdiensten.

Dit advies van de raden wordt niet gevolgd. Het is een bewuste keuze om bestaande aansluitingen die geen verhoging van hun bestaande aansluitingscapaciteit vragen uit te sluiten van het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten. In dit geval zijn er immers andere oplossingen, zoals marktgebaseerde flexibiliteit of oplossingen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator vallen, mogelijk. Indien het toepassingsgebied voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zou uitgebreid worden naar bestaande aansluitingen (zonder het verhogen van de bestaande aansluitingscapaciteit) bestaat het risico dat marktgebaseerde flexibiliteit zou worden uitgehold. Deze benadering werd ook gedragen door de meeste geconsulteerde stakeholders.

B. ADVIES VAN DE VLAAMSE NUTSREGULATOR

De Vlaamse Nutsregulator gaf op 24 juni zijn advies ADV-2025-06, dat gaat als bijlage 4. De belangrijkste elementen uit het advies worden hieronder besproken.

De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals uitgewerkt in het voorontwerp van decreet, globaal genomen goed is uitgewerkt. Zo stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het voorontwerp van decreet terecht veel aandacht heeft voor de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten die worden aangeboden om tijdelijk een oplossing te bieden voor een congestieproblematiek in afwachting van de realisatie van een netinvestering die de congestieproblematiek structureel wegwerkt. Eens de netinvestering is gerealiseerd is de congestieproblematiek normaliter verdwenen en vervalt bijgevolg de noodzaak voor de flexibele aansluitingsovereenkomst. Het voorgestelde artikel 4.1.17/9 §1 bepaalt volgens de Vlaamse Nutsregulator dan ook logischerwijs dat op dit moment een omzetting dient te gebeuren naar een vaste aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator bespreekt in het advies de samenhang van flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten. Om de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder te verankeren voorziet het voorontwerp van decreet een bijkomende, derde paragraaf bij het bestaande artikel 4.1.17/4. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de insteek van deze bepaling die enerzijds de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder verankert, en anderzijds ook de nodige opening laat om hier een zinvolle invulling aan te geven in de technische reglementen. Naast de samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomst en andere flexibiliteitsproducten is er ook de samenhang tussen netinvesteringen (en eventueel het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst in de tussentijd) en het alternatief van de aankoop van flexibiliteitsdiensten (voorontwerp van decreet artikel 4.1.19/2). De Vlaamse Nutsregulator vindt de nieuwe bepalingen in het voorontwerp van decreet verhelderend en ondersteunt ook de aanpak om de opmaak van dit reeds bestaande afwegingskader af te splitsen van het investeringsplan. Deze manier van werken laat de opening, zoals door de decreetgever beoogd, om het afwegingskader ook te kunnen toepassen op concrete aansluitingsdossiers die zich aandienen tussen twee investeringsplannen door, wat een zinvolle toepassing kan kennen. De Vlaamse Nutsregulator volgt ook de insteek van het voorontwerp van decreet om de optie van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten mee te integreren in de methodologie voor het afwegingskader tussen het uitvoeren van een netinvestering en de aankoop van flexibiliteitsdiensten. De Vlaamse Nutsregulator vindt de samenhang tussen de verschillende flexibiliteitsproducten ook terug in de decretale bepalingen. Verdere analyse en uitwerking van deze samenhang is nodig. De Vlaamse Nutsregulator verwelkomt dan ook de opening die het decreet laat om verdere invulling te voorzien in de technische reglementen. Verder wijst de Vlaamse Nutsregulator op het belang van transparante regels rond activatievolgorde voor een goed werkend congestiekader. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt daarom de insteek van het decreet om de activatievolgorde principieel als verplichtend element op te nemen in de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Tenslotte bespreekt de Vlaamse Nutsregulator kort de extra taken die door het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Nutsregulator opgelegd worden. Door het voorontwerp van decreet worden een aantal zaken vastgelegd die verder moeten of kunnen bepaald worden in de toepasselijke technische reglementen. De Vlaamse Nutsregulator stelt hierbij vast dat nog afdoende ruimte wordt gelaten aan de energieregulator om invulling en uitwerking te geven aan het algemenere beleid uit het voorontwerp. De tekst van het voorontwerp van decreet bevat ook voldoende goedkeuringsbevoegdheid opdat de Vlaamse Nutsregulator zijn toezichthoudende taak naar behoren kan invullen (met uitzondering van de compensatie, zoals hieronder verder uiteengezet).

Niettemin ziet de Vlaamse Nutsregulator een aantal aandachtspunten, deze worden hieronder verder verwerkt.

- Congestiegebieden worden transparant gemaakt aan het publiek aan de hand van capaciteitskaarten. De opmaak van de capaciteitskaarten en het identificeren en aanduiden van congestiegebieden gebeurt aan de hand van een transparante methodologie van de netbeheerder en het bijwerken van de kaarten gebeurt met een vaste periodiciteit. Het is echter mogelijk dat er bij één of meerdere nieuwe aansluitingsaanvragen of één of meerdere aanvragen voor het verzwaren van een bestaande aansluiting in een bepaald netgebied waar er zich nog geen congestieproblemen voordoen of er nog voldoende netcapaciteit beschikbaar is volgens de capaciteitskaarten, de status van dit netgebied verandert van een netgebied zonder congestie naar een congestiegebied. De capaciteitskaarten moeten daarbij als een indicatief instrument gezien worden waarbij het in

sommige gevallen mogelijk is dat de effectieve situatie rond beschikbare netcapaciteit en mogelijke congestierisico's pas echt duidelijk zullen zijn na het uitvoeren van de netstudies die in functie van de aanvragen zullen uitgevoerd worden door de netbeheerders. De Vlaamse Nutsregulator gaat akkoord met dit principe. Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator dat voor de concrete modaliteiten van flexibele aansluitingsovereenkomsten, en de bijhorende contractuele parameters voor netgebruikers, de methodologie voor netstudies leidend zal zijn. Transparantie van deze methodologie is voor hen van groot belang. De Vlaamse Nutsregulator ziet deze methodologie voor netstudies als onderdeel van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, opgenomen in artikel 4.1.17/10, §2 van het voorontwerp van decreet. De link tussen de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en netstudies blijkt volgens de Vlaamse Nutsregulator ook uit artikel 4.1.17/9, §2. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het echter aangewezen is om de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies verder te verduidelijken in de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast en de voorgestelde wijziging van de Vlaamse Nutsregulator wordt meegenomen. De bovenstaande uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. De methodologie voor de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst die wordt opgemaakt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dient naast de activatievolgorde ook ten minste de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld, te bevatten. De netstudies zijn leidend voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Dit was reeds vervat in het eerste ontwerp van dit voorontwerp van decreet. Daarom is het ook logisch om de basisprincipes voor de uitvoering van de netstudies mee te nemen in de methodologie voor de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Daarnaast wordt ook verduidelijkt dat de netbeheerders elk een methodologie opstellen en deze methodologie niet gezamenlijk moeten opmaken.

— In het voorontwerp van decreet wordt qua termijnen gesproken over “looptijden” voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en over “uitvoeringstermijnen” voor de investeringen die er mee samenhangen. De Vlaamse Nutsregulator ziet het zo dat de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst bepaalt. Deze uitvoeringstermijn bepaalt niet de reële looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst, maar speelt wel een belangrijke rol in de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Ze kan tijdelijk worden vastgelegd als een standaard uitvoeringstermijn, waarna ze ten laatste tegen het volgende investeringsplan éénmalig wordt vervangen door de concrete uitvoeringstermijn, op basis van de projectplanning van het concrete investeringsdossier, mits deze concrete uitvoeringstermijn niet langer is dan de standaard uitvoeringstermijn. Als er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst wél reeds een concrete uitvoeringstermijn bekend is van de eraan gekoppelde netinvestering, dan kan de contractuele verwachte uitvoeringstermijn niet langer zijn dan een maximum, vastgelegd in het technisch reglement onder de noemer van een ‘maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Hierbij stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het belangrijk is om te benadrukken dat wanneer er gesproken wordt over een “concrete uitvoeringstermijn” het gaat om een verwachte, ingeschatte uitvoeringstermijn, eventueel gefaseerd in deeltermijnen van duidelijk te onderscheiden projectfasen, weliswaar op basis van een reeds concrete projectplanning. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat de memorie van toelichting hier voor verwarring zorgt en vraagt dit te verduidelijken.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het gebruik van het begrip “maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst” verwarrend is. Het begrip wordt immers ook niet verder verduidelijkt en gekaderd in de eerdere bepalingen van paragraaf 4.1.17/9 §3, zoals wel het geval is voor de “standaard uitvoeringstermijn”. Ze stellen voor om hier ook naar de term “een standaard uitvoeringstermijn” te verwijzen.

De Vlaamse Nutsregulator vindt het verdedigbaar en zelfs zinvol om toe te laten om tijdelijk te werken met standaard termijnen, maar het kan volgens de Vlaamse Nutsregulator niet de bedoeling zijn om de uitwerking van de netinvestering na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst vervolgens verder zijn beloop te laten gaan. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het bij de concretisering van de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering gaat over een eenmalige aanpassing aan de contractuele parameter “ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst”. Ze stellen voor om in de memorie van toelichting nog een nuancering toe te voegen die de basisgedachte aanvult met de mogelijke, eenmalige aanpassing ten gevolge van een overgang van een standaard uitvoeringstermijn naar een concrete uitvoeringstermijn, waarbij ook de verwijzing naar “concrete uitvoeringstermijn” aangepast moet worden.

Ten slotte, merkt de Vlaamse Nutsregulator op dat het voorontwerp van decreet geen opening bevat om de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst eventueel te verlengen in geval van het niet-verkrijgen van de nodige vergunningen. Dit is bijvoorbeeld wel voorzien in artikel 61quinquies, §5, 2° van de CREG gedragscode. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de netbeheerders bij vergunningsproblematiek niet altijd zelf alle hefboomen in handen hebben om de vooropgestelde projectplanning aan te houden, maar leest hierin de bedoeling van de decreetgever om de bescherming van de netgebruiker tegen oncontroleerbare risico's hierboven te stellen.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast en de voorgestelde verduidelijkende wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen. De wijzigingen m.b.t. looptijden, uitvoeringstermijnen e.d. maken het voorontwerp van decreet duidelijker. Deze verduidelijking past niets aan de regeling m.b.t. de vastlegging van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst aan. Het begrip ‘maximale ingeschatte looptijd’ wordt geschrapt. Dit begrip was overbodig aangezien dit samenvalt met de maximale standaard uitvoeringstermijn van een netinvestering.

- Het voorontwerp van decreet legt als één van de basisprincipes voor het toepassen van een flexibele aansluitingsovereenkomst vast dat de flexibele aansluitingsovereenkomsten de netinvesteringen niet mogen vertragen. De Vlaamse Nutsregulator stelt in zijn advies dat het aangewezen is om de verantwoordelijkheid van de netbeheerders om ervoor te zorgen dat dit principe wordt nageleefd, te benadrukken in de wettekst.

Het voorontwerp werd op dit punt niet aangepast. De toepassing van dit principe is een gedeelde verantwoordelijkheid van de netbeheerders en de Vlaamse Regulator. Bij de huidige formulering in het voorontwerp van decreet dienen de netbeheerders dit principe toe te passen bij het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten en dient de Vlaamse Nutsregulator toezicht te houden op de correcte toepassing van dit principe door de netbeheerders. Het expliciet vermelden van de netbeheerders biedt geen meerwaarde.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er nog een nood aanwezig is tot verdere analyse van de concrete invulling en draagwijdte van het begrip permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. De delegatie naar het technisch reglement is hierbij het uitgelezen instrument om o.a. voldoende input van de diverse stakeholders nog te capteren. Om een integraal en coherent kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te kunnen werken, acht de Vlaamse Nutsregulator het noodzakelijk om zelf het bijhorende compensatiekader te kunnen vastleggen, in tegenstelling tot de bepalingen die nu voorzien zijn in de tweede paragraaf van artikel 4.1.17/16.

Verder ziet de Vlaamse Nutsregulator de compensatie voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten niet per definitie als kosten-reflectief zoals aangegeven in artikel 4.1.17/16 §2, aangezien ook een marktgebaseerd kader denkbaar is. Daarnaast is op basis van de decretale bepalingen de door de decreetgever beoogde interpretatie van “kosten-reflectief” ook niet transparant. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

De voorgestelde wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen en het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast. Het concept van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt geïntroduceerd door de Vijfde elektriciteitsrichtlijn en kent op vandaag nog geen toepassing in Vlaanderen. Zoals de Vlaamse Nutsregulator aangeeft is er nog verdere analyse nodig voor een concrete invulling en toepassing van dit concept. De toepassingsvoorwaarden en berekeningswijzen voor de compensatie worden gedelegeerd naar de Vlaamse Nutsregulator.

De verwijzing naar kosten-reflectief wordt geschrapt uit het voorontwerp van decreet. De bovenvermelde argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Het voorontwerp bepaalt dat de compensatie wel transparant moet zijn, dit principe blijft behouden.

- De Vlaamse Nutsregulator geeft in zijn advies enkele opmerkingen over de bevoegdheidsverdeling tussen de decreetgever en de regulator, deze worden hieronder verder toegelicht.

De Vlaamse Nutsregulator wijst erop dat het de voorkeur geniet om de mate van detail op het niveau van het decreet enigszins beperkt te houden. Dit om een snelle en vlotte omzetting van de richtlijn te garanderen en omwille van het feit dat het voorafgaande traject leert dat het concept van flexibele aansluitingsovereenkomsten zeker nog niet volledig uitgekristalliseerd is, en nog in hoge mate evolutief is.

Daarenboven wijst de Vlaamse Nutsregulator erop dat het vastleggen van de berekeningswijze en de bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensatie van een flexibele aansluiting toekomt aan de Vlaamse Nutsregulator en niet aan de Vlaamse Regering. Het vastleggen of goedkeuren van aansluitings- en toegangsvoorwaarden (artikel 59, 7, a) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn) is een exclusieve bevoegdheid van de energieregulator. Een decretale regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten (cf. aansluitingen met flexibele toegang) lijkt volgens de Vlaamse Nutsregulator vrij duidelijk 'voorwaarden inzake aansluiting' en 'voorwaarden inzake toegang' te betreffen. In hun advies nuanceren ze dit verder. Zo heeft het Hof van Justitie al herhaaldelijk geoordeeld dat de bevoegdheden van de regulatoren moeten worden beschouwd als uitvoerende bevoegdheden, die de regulator (exclusief) toekomen in het licht van bepaalde doelstellingen, zonder afbreuk te doen aan de beleidsbevoegdheden inzake het "algemene energiebeleid". Ook uit de advisering van de Raad van State blijkt duidelijk dat algemene beleidsrichtlijnen mogelijk zijn, maar deze moeten in algemene bewoordingen zijn geformuleerd en mogen geen concrete technische instructies omvatten. Ten slotte bepaalt artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn uitdrukkelijk dat het aan 'de regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet' toekomt om een kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te werken. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat er algemeen moet worden vastgesteld dat de decreetgever bevoegd kan worden geacht om een algemeen kader uit te werken, met algemene beleidsrichtlijnen, waarbij evenwel de gedetailleerde en technische uitvoering aan de energieregulator moet worden overgelaten en waarbij zijn onafhankelijkheid en autonome besluitvorming gewaarborgd dient te worden. De Vlaamse Nutsregulator merkt het volgende op inzake een compensatie. Voor zover de compensatie moet gezien worden als een soort "forfaitaire vergoeding" die los zou staan van het begrip "tarief", moet worden vastgesteld dat de compensatie valt onder de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden. De compensatie vormt daarbij een modaliteit van de aansluiting en toegang tot het net, waarbij de decreetgever in dit voorontwerp van decreet veel verder gaat dan louter enkele algemene principes vast te leggen. De Vlaamse Nutsregulator stelt ook dat in het verlengde van hun exclusieve bevoegdheid inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden, het uitwerken van een compensatieregeling hun toekomt omwille van hun exclusieve bevoegdheid inzake distributienettarieven. Ten slotte wijzen ze er op dat er een inconsistentie kan ontstaan tussen de capaciteitsgebaseerde vergoeding die de Vlaamse Regering zou bepalen en een (capaciteitsgebaseerd) tarief voor toegangsvermogen dat in handen van de Vlaamse Nutsregulator ligt.

De Vlaamse Nutsregulator stelt dat zowel de delegatie naar de Vlaamse Regering om de berekeningswijze en de bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensaties van toepassing bij een flexibele aansluitingsovereenkomst als de delegatie naar de Vlaamse Regering om de berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden voor de compensatie van toepassing bij een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een bevoegdheidsoverschrijding van de decreetgever inhoudt. Het bepalen van de berekeningswijze en de (bijkomende) toepassingsvoorwaarden voor bovenvermelde compensaties behoort volgens de Vlaamse Nutsregulator tot de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator vast dat, met uitzondering van de compensatie, en gelet op de taken die het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Nutsregulator oplegt, nog voldoende ruimte wordt gelaten aan de energieregulator om invulling en uitwerking te geven aan het algemenere beleid uit het voorontwerp van decreet. De ontwerptekst bevat volgens de Vlaamse Nutsregulator dus ook voldoende goedkeuringsbevoegdheden opdat de regulator zijn toezichthoudende taak naar behoren kan invullen (terug met de uitzondering van de compensatie).

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting werden op dit punt gedeeltelijk aangepast. De uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt echter niet helemaal gevolgd. In het artikel 6bis van de Vijfde elektriciteitsrichtlijn wordt er geen verplichting opgelegd om een compensatie te betalen aan netgebruikers die een flexibele aansluiting hebben afgesloten. Het vastleggen van een compensatie is dus een beleidsbeslissing om het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten evenwichtiger te maken voor netgebruikers die een dergelijke aansluiting hebben afgesloten.

De compensatie wordt niet gezien als een onderdeel van de nettarieven voor de aansluiting op het net of toegang tot het net. Daarbij zijn nettarieven een manier om kosten die netbeheerders hebben gemaakt voor o.a. investeringen in hun net te verdelen en recupereren. De compensatie wordt in bepaalde omstandigheden door een netbeheerder vergoed aan een netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst. Bij een tarief is dit net omgekeerd waarbij de netgebruiker een tarief aan de netbeheerder betaalt voor het gebruik van zijn net.

De compensatie wordt ook niet gezien als een specifieke voorwaarde voor toegang of aansluiting op het net. De compensatie is een belangrijk onderdeel van het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. De toepassing van een vergoeding is een manier om het kader voor flexibele overeenkomsten evenwichtiger te maken tussen de netgebruikers en netbeheerders. Deze kadert ook binnen het algemeen energiebeleid. Via een flexibele aansluitingsovereenkomst kan een netgebruiker worden aangesloten in een netgebied met congestie of geen of beperkte netcapaciteit. Het voordeel van de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst voor de netgebruiker is dat deze sneller kan aangesloten worden en dat deze niet moet wachten tot er nieuwe netcapaciteit wordt vrijgemaakt via een netinvestering. De flexibele aansluitingsovereenkomst heeft voor de netbeheerders als voordeel dat de mogelijke congestierisico's, die door nieuwe aansluitingen of door het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen worden veroorzaakt, kunnen worden afgedekt door de netbeheerder. Het nadeel voor de netgebruiker is dat modulaties in kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten in principe niet worden vergoed. In het voorontwerp van decreet wordt dit principe beperkt binnen een aantal op voorhand vastgelegde limieten die beschreven staan in het artikel 4.1.17/14, §1. Eenmaal één van deze limieten wordt overschreden dan ontvangt de netgebruiker wel een compensatie voor de gemoduleerde energie. Dit moet de netgebruiker bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst inzichten en zekerheden geven over o.a. de ingeschatte duurtijd en jaarlijkse modulatievolumes. Op basis van deze vastgelegde limieten en bijhorende compensaties kan een netgebruiker een betere inschatting maken voor de haalbaarheid van zijn investering. Doordat er enkel buiten de vastgelegde limieten vergoed wordt, zullen de kosten voor de compensaties die door de netbeheerders worden vergoed, wellicht beperkt

blijven. Deze principes worden door de meeste geconsulteerde stakeholders gedragen en het is dan ook belangrijk om deze op decretaal niveau te verankeren.

Verder worden er door de decreetgever nog andere compensaties of vergoedingen voor netgebruikers vastgelegd in het energiedecreet (o.a. de vergoedingsplichten van de netbeheerder onder Afdeling IV/1.). Daarnaast zijn er ook compensaties die via een delegatie in het energiedecreet door de Vlaamse Regering worden bepaald. Dit is o.a. het geval bij de compensaties in het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Dit kader is, naast het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, één van de andere flexibiliteitsoplossingen die netbeheerders kunnen inzetten om congestie op hun net te voorkomen. Binnen het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit kunnen netbeheerders onder bepaalde omstandigheden en indien er aan een aantal voorwaarden is voldaan, bepaalde netgebruikers moduleren om congesties op hun net te voorkomen. Netgebruikers ontvangen hiervoor een vergoeding waarvan de berekeningswijze en het toepassingsgebied werd vastgelegd door de Vlaamse Regering. Een van de redenen waarom de berekeningswijze voor compensatie bij flexibele aansluitingsovereenkomsten gedelegeerd werd naar de Vlaamse Regering was om deze te kunnen afstemmen met de compensatie in het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator dat het vastleggen van nettarieven voor de flexibele en vaste injectie- en afnamecapaciteit bij flexibele aansluitingsovereenkomsten door de Vlaamse Nutsregulator enerzijds en het vastleggen van compensaties in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten anderzijds voor mogelijke inconsistenties kan zorgen, wordt wel gevolgd. Daarbij is het makkelijker om nettarieven en compensaties beter op elkaar af te stemmen indien deze door een en dezelfde instantie worden vastgelegd. Het opleggen van een compensatie houdt een beleidskeuze in en behoort dit tot de bevoegdheid van de decreetgever. De aanbeveling van de Vlaamse Nutsregulator om de berekeningswijzen voor de compensatie naar de Vlaamse Nutsregulator te delegeren wordt wel gevolgd. De voorwaarden voor de toepassing van de compensatie en de bepaling waarin opgenomen wordt welke netbeheerder de compensatie zal vergoeden worden weliswaar behouden in het decreet.

- De Vlaamse Nutsregulator geeft in zijn advies ook enkele opmerkingen inzake de bevoegdheidsverdeling tussen het regionale en federale niveau. In het advies wijst de Vlaamse Nutsregulator op het feit dat de congestieproblematiek in vele gevallen de spanningsniveaus overschrijdt. Zo kan een aansluiting op een lager liggend spanningsniveau verwachte congestie veroorzaken op een hoger liggend spanningsniveau. Een aansluiting op het distributienet kan bijvoorbeeld verwachte congestie veroorzaken op het transmissienet. Het decreet bepaalt in artikel 4.1.17/14 dat vergoedingen voor rekening zijn van de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt deze zienswijze en de keuze om dit principe decretaal te verankeren. Dit principe laat toe om de nodige prikkels te kunnen leggen bij de netbeheerder die tijdig de nodige netinvesteringen moet initiëren en tijdig concreet omzetten. Zonder dit principe is het moeilijker om het Europees basisprincipe dat flexibele aansluitingsovereenkomsten netinvesteringen niet mogen vertragen, omgezet in artikel 4.1.17/9 §1 van het voorontwerp van decreet, vast te houden. Dit basisprincipe wordt in het voorontwerp van decreet daarnaast ook opgevolgd via de investeringsplannen en tussentijdse rapportering rond dossiers met flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat alle huidige, reeds gekende dossiers met beperkingen van de toegang op het distributienet gelinkt zijn aan beperkingen van het hoger liggende transmissienet of plaatselijk vervoernet. De Vlaamse Nutsregulator verwijst in het advies naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 56/2016 van 28 april 2016 en arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024) waaruit blijkt dat een regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een gewestelijke bevoegdheid betreft. Voor zover flexibele aansluitingsovereenkomsten met een gebruiker op het distributienet of het plaatselijk vervoernet moeten afgesloten worden, waarbij de oorzaak van het capaciteitstekort en de daaraan gekoppelde

netinvestering zich op het transmissienet bevindt, is het logisch dat de acties van de transmissienetbeheerder ook op gewestelijk niveau opgevolgd moeten kunnen worden. Daarbij is het eveneens evident dat het ook de transmissienetbeheerder zal zijn die de compensatie zal moeten dragen. Deze regeling binnen het decreet past dan ook binnen de exclusieve bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

Bovenvermelde argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd.

- De Vlaamse Nutsregulator wijst op het verschil tussen ‘aansluiting’ en ‘toegang’ tot het net. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat de context van toenemende congestieproblematiek en de vaststelling dat het hoger liggende net onvoldoende is uitgebouwd om in alle omstandigheden te voldoen aan de vermogensvraag van de (kandidaat) netgebruiker, nopen tot een reflectie over de toekomstige modaliteiten gekoppeld aan het aansluitingsvermogen enerzijds, en het toegangsvermogen anderzijds. Dit is een complexe oefening, die verdere analyse vereist. Het is daarom aangewezen dat het decreet wel de nodige mogelijkheden voorziet om bijsturing door te voeren waar dit aangewezen is. De Vlaamse Nutsregulator leest deze opening, zij het niet heel expliciet, in verschillende bepalingen van het voorontwerp van decreet, samen gelezen met de bepalingen over de taken en bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator.

De uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator dat er met betrekking tot aansluiting op het net en toegang tot het net nog verschillende zaken en maatregelen kunnen uitgewerkt worden in het kader van de congestieproblematiek en het congestiebeheer wordt ondersteund. De Vlaamse Nutsregulator kan ook binnen zijn bevoegdheden zoeken naar oplossingen in het kader van de congestieproblematiek. In het kader van de congestieproblematiek op de distributienetten, het plaatselijke vervoernet en het transmissienet werd er binnen de Vlaamse Regering een ad-hoc werkgroep congestiebeheer opgericht. Binnen deze werkgroep, waarin het beleidsveld Energie, Economie en Omgeving en de netbeheerders Fluvius en Elia betrokken zijn, worden verschillende mogelijke oplossingen voor de congestieproblematiek besproken. Naast het creëren van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn er nog verschillende andere maatregelen of kaders nodig.

- In het voorontwerp van decreet wordt de terminologie “verzwaren van aansluitingen” gehanteerd. Dit komt onder meer tot uiting in de definitie van het begrip congestie en in artikel 4.1.19/9, §1, punt 3°. Hoewel de bedoeling van de bepalingen duidelijk zijn voor de Vlaamse Nutsregulator, vindt hij de terminologie “verzwaren van aansluitingen” niet de meest transparante. Het begrip “aansluiting” is niet gedefinieerd in het Energiedecreet. In de artikelen 1.1.2 van de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit (TRDE) en het plaatselijk vervoer van elektriciteit (TRPV) is om die reden een eerder ruime definitie opgenomen, die weliswaar wel de essentie van het begrip aansluiting dekt. De definities van een aansluiting in de technische reglementen spreken over het aanwezig zijn van een geheel van fysieke uitrustingen die nodig zijn om de installaties van een netgebruiker met het net te verbinden, inclusief de meetinrichting. De Vlaamse Nutsregulator stelt echter dat er situaties denkbaar zijn waarbij bij een aanvraag voor bijkomende capaciteit op een bestaande aansluiting, fysiek geen aanpassing dient te gebeuren aan de bestaande aansluiting van de netgebruiker, maar dat er louter een beperking speelt op het hoger liggend net. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om de terminologie “verzwaren van een aansluiting” te vervangen door “aanvraag om de capaciteit voor een bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren”.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting wordt aangepast en de voorgestelde wijziging van de Vlaamse Nutsregulator wordt deels meegenomen. De bovenstaande uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Het begrip verzwaren van de bestaande aansluiting wordt doorheen het voorontwerp van decreet aangepast naar het verhogen van de capaciteit van de bestaande aansluiting. Dit stemt beter overeen met de gebruikte begrippen door de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om het artikel dat de netbeheerders de mogelijkheid geeft om, onder strikte voorwaarden, een flexibele aansluitingsovereenkomst niet aan te bieden te verplaatsen naar Afdeling V. Aansluiting op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator wordt deels gevolgd. De Vlaamse Nutsregulator stelt een alternatief voor het huidige artikel 14 van het voorontwerp van decreet voor. Dit voorgestelde artikel bestaat uit vier paragrafen, waarbij in de eerste paragraaf een algemeen recht tot aansluiting aan afnemers en producenten gegeven wordt, behoudens de bepalingen vermeld in de volgende drie paragrafen. De volgende drie paragrafen bepalen verder dat indien de aansluitingsaanvraag zich in een congestiegebied zou bevinden de netbeheerder moet overgaan tot het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst en dat de netbeheerder enkel kan weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden indien deze afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, aantoonde dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing.

Momenteel is er nog geen algemeen recht op een aansluiting voor alle afnemers en producenten ingeschreven in het Energiedecreet van 8 mei 2009. In artikel 4.1.14 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt de verplichting opgelegd aan de netbeheerders om te voorzien in een aansluiting voor huishoudelijke afnemers onder bepaalde voorwaarden. Indien in artikel 4.1.13 een algemeen recht op een aansluiting zou ingeschreven worden, zou dit tot gevolg hebben dat het recht op een aansluiting voor huishoudelijke afnemers strikter zou zijn dan het recht op een aansluiting voor niet-huishoudelijke afnemers en producenten. Bij de eerste groep worden er immers extra voorwaarden opgelegd om een aansluiting te verkrijgen. Dit zou een verzwakking van de rechten van de huishoudelijke afnemers inhouden. Om deze reden wordt de voorgestelde aanpassing in paragraaf 1 niet gevolgd.

De volgende paragrafen 2 t.e.m. 4 worden wel overgenomen en het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Deze aanpassingen houden een verduidelijking in van wat reeds was opgenomen in het huidige artikel 14 van het voorontwerp van decreet. Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator voert deze aanpassingen in artikel 4.1.13 van het Energiedecreet in. Er wordt gekozen om de aanpassingen te laten staan in artikel 14 van het voorontwerp van decreet dat een nieuw artikel 4.1.17/15 toevoegt aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 (onder het nieuw toegevoegde opschrift 'Onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten'). In dit artikel wordt immers vastgelegd dat de netbeheerders onder bepaalde voorwaarden een flexibele aansluitingsovereenkomst kunnen weigeren, mits voldoende motivering en met een beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Nutsregulator, wat specifiek is dan een algemene weigering van een aansluiting.

- Verder merkt de Vlaamse Nutsregulator inzake de toegang tot het net op dat artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 dringend aan een grondigere hervorming toe is, en dit om verschillende redenen. Zo wijst de Vlaamse Nutsregulator in zijn advies op het feit dat de gehanteerde terminologie in het artikel niet steeds consistent is. De gebruikte termen "beëindiging" van toegang tot het net en "opschorting" van de toegang tot het net krijgen geen duidelijke invulling. Met betrekking tot de noodleveranciersregeling wordt nog een derde term "ontzegging" gebruikt. Ook worden de gronden voor weigering, opschorting en beëindiging tot het net thans duidelijk noch exhaustief beschreven. Om tegemoet te komen aan de hierboven vermelde vaststellingen, doet de Vlaamse Nutsregulator een voorstel om het artikel aan te passen.

De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Dit voorstel om het artikel aan te passen wordt gevolgd en de nodige wijzigingen worden aangebracht in artikel 16 van het voorontwerp van decreet. Daarnaast worden er nog een aantal beperkte wijzigingen aangebracht aan het artikel 4.1.18. Naast afnemers en producenten krijgen exploitanten van

elektriciteitsopslagfaciliteiten ook recht op toegang tot het net. In de toepasselijke technische reglementen kan de Vlaamse Nutsregulator bij het opstellen van bijkomende regels voor de toegang tot het net ook rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Indien netbeheerders de toegang tot het net weigeren dienen zij ook rekening te houden met de mogelijkheid om flexibiliteit toe passen.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt in zijn advies dat een compensatie de vorm kan aannemen van nettarieven of vergoedingen. Het is volgens de Vlaamse Nutsregulator belangrijk om alle mogelijke compensatievormen samen te evalueren, zodat het eindresultaat een evenwichtig, consistent en logisch geheel vormt. Zoals hierboven reeds besproken, stelt de Vlaamse Nutsregulator in zijn advies dat het opleggen van een compensatie binnen hun bevoegdheid om aansluitings- en toegangsvoorwaarden vast te leggen, valt, in dit geval horend bij een flexibele aansluitingsovereenkomst, en interageren met de van toepassing zijnde nettarieven. De Vlaamse Nutsregulator pleit er daarom voor om de detailbepalingen in artikel 4.1.17/14 en 4.1.17/16, §2 van het voorontwerp van decreet te vervangen door een delegatie van het integrale compensatiekader naar de Vlaamse Nutsregulator.

Onverminderd bovenstaande standpunt, gaat de Vlaamse Nutsregulator inhoudelijk wat dieper in op de bepalingen van het voorontwerp van decreet die de compensaties vastleggen.

In paragraaf 1 van artikel 4.1.17/14 worden bepaalde limieten (“caps”) vastgelegd, een netgebruiker ontvangt pas een vergoeding indien één van deze limieten overschreden wordt. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de nood aan dergelijke limieten, ter bescherming van de netgebruiker. De derde en laatste “cap” bepaalt dat er een vergoeding is indien het vermogen en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken, die vastgelegd zijn in de flexibele aansluitingsovereenkomst, zijn overschreden. Met deze cap beoogt de decreetgever de bescherming van de netgebruiker tegen modulaties in het vaste vermogen (capaciteit). De Vlaamse Nutsregulator is van mening dat modulatie standaard slechts kan gebeuren in de flexibele vermogensband. Modulatie in het vaste vermogen ziet de Vlaamse Nutsregulator slechts mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden, onder specifieke voorwaarden. Het artikel biedt alleszins de opening om “bijkomende toepassingsvoorwaarden” te voorzien. Wat betreft deze derde cap, lijken bijkomende toepassingsvoorwaarden alleszins noodzakelijk. De Vlaamse Nutsregulator acht het technisch reglement ook hier de meest aangewezen plaats om dergelijke toepassingsvoorwaarden in op te nemen.

Verder bepaalt paragraaf 1 ook nog dat de vergoeding “kosten-reflectief en transparant” is. Het bepalen van dergelijke vergoeding is gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Nutsregulator is van mening dat op basis van de decretale bepalingen de door de decreetgever beoogde interpretatie van “kosten-reflectief” nog niet transparant is. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

Paragraaf 2 bepaalt dat er een capaciteit gebaseerde vergoeding mogelijk is binnen de “caps” vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 3 bevat een verwijzing naar de nettarieven als bepaald door de Vlaamse Nutsregulator, waar een onderscheid mogelijk is tussen de tarieven gelinkt aan de vaste capaciteit en die gelinkt aan de flexibele capaciteit. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat beide zaken onmogelijk onafhankelijk van elkaar behandeld kunnen worden en pleit er dan ook voor om dit vergoedingskader te delegeren naar de Vlaamse Nutsregulator in plaats van naar de Vlaamse Regering. Dit om een consistent geheel te kunnen uitwerken. Een piste waarbij de netgebruiker met de flexibele aansluitingsovereenkomst een verminderd tarief op toegangsvermogen betaalt voor zijn flexibele capaciteit, aanziet de Vlaamse Nutsregulator als een zinvolle, verder te onderzoeken piste. Op die manier kan de beperktere kwaliteit van toegang gereflecteerd worden, in vergelijking met gegarandeerde vaste capaciteit waarvoor het volledige toegangstarief wordt betaald. Met een op capaciteit gebaseerde vergoeding voor de flexibele capaciteit kan naar de netgebruiker toe eenzelfde effect bereikt worden. Het zou volgens de Vlaamse Nutsregulator echter onlogisch zijn om zowel een verminderd tarief op toegangsvermogen (conform paragraaf 3) als een op capaciteit gebaseerde

vergoeding (conform paragraaf 2) op te leggen. In dat geval bestaat het risico dat een netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst tweemaal gecompenseerd wordt voor dezelfde (opportuniteits-)kost. Dit zou verschillende van de hierboven vermelde doelstellingen van het compensatiekader ondermijnen en alvast niet resulteren in de laagst mogelijke maatschappelijke kost.

Ten slotte legt paragraaf 4 een perimetercorrectie op bij “ongeplande” modulaties. De Vlaamse Nutsregulator ziet dit als een zinvol basisprincipe waarbij de grens tussen geplande en ongeplande modulaties verder gespecificeerd moet worden. Bij de uitwerking van een geïntegreerd kader, dient er ook de nodige aandacht besteed te worden aan de rol van de leverancier.

Zoals uiteengezet bij het deel over de bevoegdheidsverdeling wordt de zienswijze van de Vlaamse Nutsregulator dat de compensatie bij een flexibele aansluitingsovereenkomst een specifieke voorwaarde voor aansluiting of toegang tot het net inhoudt niet gevolgd. De compensatie kan niet gezien worden als een tarief. Het opleggen van een compensatie houdt een beleidskeuze in en behoort tot de bevoegdheid van de decreetgever. Omwille van de praktische redenen hierboven vermeld, wordt er wel voor gekozen om de berekeningswijze van de compensatie te delegeren aan de Vlaamse Nutsregulator.

De aanbeveling m.b.t. de derde limiet vastgelegd in artikel 4.1.17/14 §1 (cap zoals genoemd in het advies) wordt deels gevolgd. De mogelijkheid om bij een flexibele aansluitingsovereenkomst binnen het vast vermogen te moduleren wordt beperkt en is enkel mogelijk bij afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole. Bij productie-eenheden en elektriciteitsopslagfaciliteiten is het enkel mogelijk om te moduleren binnen het flexibel vermogen van een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator kan hierbij nog verder voorwaarden en limieten vastleggen in de toepasselijk technische reglementen. De redenering om dit enkel toe te passen bij afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole is dat netbeheerders bij productie-eenheden en elektriciteitsopslagfaciliteiten kunnen terugvallen op het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Bij afname is dit niet het geval. Het is te verantwoorden in het kader van het bewaken van de operationele veiligheid van het net dat bij een flexibele aansluitingsovereenkomst voor afname binnen het vast vermogen kan gemoduleerd worden.

De combinatie van een verminderd tarief en een capaciteit gebaseerde vergoeding voor de flexibele capaciteit kan tot inconsistenties en inefficiënties leiden. Daarnaast was er een beperkt draagvlak bij de betrokken stakeholders voor de toepassing van capaciteit gebaseerde vergoeding bij een flexibele aansluitingsovereenkomst. Omwille van voorgaande redeneren wordt deze vergoeding geschrapt.

- Het voorontwerp van decreet legt vier verschillende methodologieën op, namelijk de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, de methodologie voor de opmaak van capaciteitskaarten, de methodologie voor een modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en de methodologie voor een afwegingskader tussen netinvesteringen en de aankoop van flexibiliteitsdiensten. Deze vier methodologieën zijn onderworpen aan een regulerend proces met formele publieke consultatie en goedkeuring door de regulator. De Vlaamse Nutsregulator pleit ervoor om de methodologie voor opmaak van de capaciteitskaarten niet te onderwerpen aan een strikt gereguleerd proces, maar te beperken tot een regulatorisch toezicht op het proces.

Verder is de Vlaamse Nutsregulator voorstander om de vereiste van ‘evenredig’ voor de methodologieën op te nemen, naast de reeds opgenomen vereiste in het voorontwerp van decreet dat alle methodologieën ‘transparant’ en ‘objectief’ moeten zijn en de methodologieën voor het afwegingskader en het modelcontract ook ‘niet-discriminerend’ moeten zijn. In contracten en documenten van de netbeheerder is het niet enkel belangrijk dat alles transparant en objectief is, en niet-discriminatoire indien relevant, maar eveneens dat de bepalingen (en hiermee eveneens de eruit resulterende relatie tussen netbeheerder en netgebruiker) evenredig zijn.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden deels aangepast en de voorgestelde wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden deels meegenomen. In het voorontwerp van decreet wordt bij de methodologie voor opmaak van de capaciteitskaarten de goedkeuring die de Vlaamse Nutsregulator moet geven geschrapt. De formele publieke consultatie blijft behouden. Door de goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator te schrappen, wordt de opmaak van de capaciteitskaarten een flexibeler proces en kunnen de netbeheerders sneller reageren op de veranderingen van de elektriciteitsmarkt en ervoor zorgen dat hun methodologie voor de opmaak van de capaciteitskaarten blijft overeenstemmen met de werkelijkheid. De capaciteitskaarten zijn ook eerder een indicatief instrument.

- In het voorontwerp van decreet worden er verschillende nieuwe taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingen opgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Het gaat hier om een eenmalig proces (het uitwerken van nieuwe regels in de technische reglementen) maar ook om taken en bevoegdheden die een blijvende opvolging vereisten (de goedkeuringsbevoegdheden ten aanzien van verschillende gereguleerde documenten, de Vlaamse Nutsregulator is de beroepsinstantie tegen weigeringsbeslissingen, de taken en bevoegdheden inzake tarieven en de rapporteringsverplichting van de netbeheerders ten aanzien van de regulator). De Vlaamse Nutsregulator stelt dat er voorzichtigheidshalve moet aangenomen worden dat de bijkomende taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten de inzat van bijkomende VTE vereist. De bijkomende toezichtshoudende taken rond het continue monitoren van de bredere congestie- en investeringsproblematiek, het behandelen van de klachten en beroepen, het opvolgen van de rapporteringen, etc., zal zeker extra capaciteit vereisen die er momenteel niet is. De gedegen uitoefening van alle bovenvermelde taken is derhalve enkel haalbaar indien hier tegenover ook de nodige middelen staan.

De bevoegdheid om extra VTE aan de Vlaamse Nutsregulator toe te kennen ligt niet bij de Vlaamse Regering, maar bij het Vlaams Parlement.

- Inzake de prioritering van aansluitingsaanvragen stelt de Vlaamse Nutsregulator in het advies dat om de problemen van netcongestie aan te pakken, dit één van de mogelijke maatregelen is. De uitwerking in dit voorontwerp van decreet van een aansluiting met flexibele toegang (flexibele aansluitingsovereenkomst) is een ander instrument om het probleem van netcongestie aan te pakken. Echter, voor bepaalde instellingen, denk maar aan publieke gebouwen of zorginstellingen of zelfs bepaalde bedrijven, is een flexibele aansluiting geen optie. Op dit moment zijn de netbeheerder verplicht een 'First come, first served'-principe te hanteren. Indien er in Vlaanderen de noodzaak gevoeld zou worden om van dit principe af te wijken en een prioriteringskader op te maken (zoals in Nederland), stelt de Vlaamse Nutsregulator dat er evenwel een aantal zaken mee in overweging genomen dienen te worden, waaronder de bevoegdheidsverdeling.

Globaal gezien stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het mogelijk is om op het niveau van het Energiedecreet een heel algemene prioritering op te nemen, aangezien aangenomen kan worden dat de bepaling van de prioriteit van aansluitingen op een net met congestie wel degelijk beleidskeuzes inhoudt en in lijn ligt met het bepalen van het algemene energiebeleid, en op hetzelfde niveau staat als bijvoorbeeld de bevoorradingszekerheid, de (prioritering van) hernieuwbare energie en de energie-efficiëntie. Deze algemene bepalingen mogen evenwel geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid en de autonomie van de regulator om hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vast te leggen.

De Vlaamse Nutsregulator ziet bij een verdere analyse van een eventueel prioriteringskader een fundamenteel onderscheid tussen de categorieën productie-eenheden, energieopslagsystemen en verbruiksinstallaties enerzijds, en binnen elk van deze categorieën anderzijds. Specifiek rond capaciteitsreservering bevatten het TRPV (artikel 3.2.16) en de federale CREG Gedragscode (artikels 33 en 34) reeds een (onderling gealigneerde) aparte behandeling voor verbruiksinstallaties enerzijds, en

productie-eenheden en opslag anderzijds, en dit wat betreft de timing voor aanvang van de capaciteitsreservering. De Vlaamse Nutsregulator overweegt om bij een volgende aanpassing aan zijn technische reglementen, zoals de CREG heeft aangegeven in zijn beslissing (B)2899², ook het aansluitingsproces en de eraan gekoppelde modaliteiten rond capaciteitsreservatie verder te analyseren, en ziet een verdere differentiatie tussen boven genoemde categorieën hierbij als een verder te onderzoeken piste.

Het advies van de Vlaamse Nutsregulator om via dit wijzigingsdecreet mogelijkheden te voorzien om rekening te houden met categorieën van netgebruikers of categorieën van gebruikers van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit inzake aansluiting of capaciteitsreservatie wordt gevolgd. Hiertoe werd in de nieuw ontworpen artikels 4.1.13, 4.1.17/10 en 4.1.18 naast een delegatie richting de technische reglementen inzake de aansluiting tot een net, de toegang tot een net en de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op een net ook voorzien in de mogelijkheid om rekening te houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Met deze rechtsgrond die kadert binnen het algemene energiebeleid kan de Vlaamse Nutsregulator binnen haar eigen bevoegdheden hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vastleggen.

De Vlaamse Nutsregulator bespreekt in het laatste deel van het advies de artikels waar ze specifieke opmerkingen bij heeft, of voorstellen rond meegeeft. Dit is deels een herhaling van wat hierboven in de algemene bespreking reeds behandeld is. De voorstellen van de Vlaamse Nutsregulator worden hieronder meegenomen.

- Artikel 4 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw punt 17° toe aan artikel 4.1.6, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit punt 17° bevat volgens de Vlaamse Nutsregulator zeer specifieke, gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om geen gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden op te nemen in het Energiedecreet, maar dit over te laten aan de technische reglementen.

Punt 17° van artikel 4.1.6, §1 van het Energiedecreet vormt een letterlijke omzetting van artikel 31, lid 3 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. Om een latere ingebrekestelling voor niet-omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn van de Europese Commissie en eventuele sancties opgelegd aan het Koninkrijk België te vermijden, wordt ervoor gekozen om punt 17° volledig te behouden.

- Artikel 8 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/9 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit nieuwe artikel bepaalt de toepassingsvoorwaarden om een flexibele aansluitingsovereenkomst te kunnen aanbieden. De Vlaamse Nutsregulator doet voor de paragrafen 1, 2 en 3 een aantal voorstellen van tekstuele verduidelijking. Voor meer informatie wordt er verwezen naar het advies van de Vlaamse Nutsregulator.

Het grootste deel van deze voorstellen wordt meegenomen en het voorontwerp van decreet wordt hieraan aangepast, sommige voorstellen worden niet meegenomen. Voor de verdere uitleg wordt er verwezen naar de algemene bespreking van het advies hierboven.

- Artikel 9 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/10 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. In paragraaf 2 van dit artikel wordt de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten vastgelegd. Volgens de Vlaamse

² Beslissing tot wijziging van de gedragscode van 20 oktober 2022 houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2899NL.pdf>)

Nutsregulator is het sterk aangewezen om explicieter te vermelden dat deze methodologie eveneens de algemene methodiek bevat voor de uitvoering van netstudies.

Deze toevoeging wordt meegenomen en artikel 9 van het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Zie ook de bespreking in het algemene deel.

- Artikel 10 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/11 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit artikel legt de elementen op die het modelcontract van een flexibele aansluiting minstens moet bevatten. De Vlaamse Nutsregulator stelt een aantal tekstuele wijzigingen voor.

Deze tekstuele wijzigingen worden meegenomen in artikel 10 van het voorontwerp van decreet.

- Artikel 11 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/12 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het aangewezen is om in algemenere termen te spreken over flexibiliteit in punt 3° van voormelde artikel, naar analogie met de aanvulling aan artikel 4.1.18, §2, tweede lid, punt 1°.

Deze toevoeging wordt meegenomen en artikel 11 van het voorontwerp van decreet wordt overeenkomstig aangepast.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator ook voor om de strikte goedkeuringsprocedure van de methodologie voor de opmaak van capaciteitskaarten te schrappen.

Deze opmerking wordt deels gevolgd, zoals hierboven bij de algemene opmerkingen besproken.

- Artikel 13 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/14 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit nieuw ingevoegde artikel legt de compensatie(voorwaarden) vast die van toepassing zijn bij een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om dit artikel te vervangen door een algemene delegatie naar hen. De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator werd hierboven besproken bij de algemene opmerkingen bij het advies. Verder wijst de Vlaamse Nutsregulator erop dat in paragraaf 1 het begrip “flexibele aansluitingscontract” wordt gebruikt, afwijkend van het begrip “flexibele aansluitingsovereenkomst” dat verder consequent wordt gehanteerd doorheen het voorontwerp van decreet.

Omwille van de argumenten aangehaald bij de algemene opmerkingen bij het advies hierboven besproken, wordt deze aanpassing niet meegenomen in het voorontwerp van decreet.

Het begrip “flexibele aansluitingscontract” wordt wel gewijzigd naar het begrip “contract van de flexibele aansluitingsovereenkomst” om consistent te blijven in het gebruik van het begrip “flexibele aansluitingsovereenkomst” in het voorontwerp van decreet.

- Artikel 14 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/15 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om dit artikel te schrappen en doen een eigen voorstel om het artikel te vervangen. Verder stellen ze voor om het artikel niet op te nemen onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten, maar onder titel IV, hoofdstuk I, afdeling V. Aansluiting op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Paragrafen 2 tot en met 4 van het voorstel van artikel door de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen en het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Dit is een verduidelijking van

de teksten van het huidige artikel in het voorontwerp van decreet. Paragraaf 1 wordt niet overgenomen, dit zou een algemeen recht op aansluiting inschrijven in het Energiedecreet van 8 mei 2009 en houdt een uitbreiding in van het recht op aansluiting voor huishoudelijke afnemers van elektriciteit, zoals vermeld in artikel 4.1.14 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ook wordt het artikel van het voorontwerp van decreet niet verplaatst naar afdeling V. Aansluiting op een distributie of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De bepaling blijft onder onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten staan. Het artikel geeft immers aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de mogelijkheid om een flexibele aansluitingsovereenkomst niet aan te bieden, dit is specifiekere dan de algemene weigering van een aansluiting.

- Artikel 15 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/16 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 waarin het kader voor het aanbieden van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst decretaal wordt vastgelegd. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om in paragraaf 1 de specifieke verwijzing naar elektriciteitsopslagfaciliteiten te schrappen en het tweede lid volledig of minstens de twee laatste zinnen te schrappen, aangezien het kader voor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt uitgewerkt door de regulerende instanties. Tenslotte stelt de Vlaamse Nutsregulator voor paragraaf 2 nog enkele aanpassingen ter verduidelijking voor.

De specifieke verwijzing naar elektriciteitsopslagfaciliteiten in paragraaf 1 vormt een letterlijke omzetting van artikel 6bis, eerste lid, punt c) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn en dient dus behouden te blijven. Het tweede lid van paragraaf 1 wordt ook deels behouden. Hierin wordt het principe dat permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten tussentijds dienen te worden geëvalueerd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit decretaal vastgelegd. Het elektriciteitsnet is voortdurend in evolutie, omwille hiervan is het belangrijk dat de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst tussentijds te evalueren. Het artikel wordt zo aangepast dat de Vlaamse Nutsregulator meer vrijheid krijgt om de regels voor de toepassing van deze evaluatie vast te leggen.

De voorstellen voor het aanpassen van paragraaf 2 worden meegenomen en het decreet wordt hieraan aangepast.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt nog enkele aanpassingen voor artikel 16 van het voorontwerp van decreet dat artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt voor. Zoals hoger vermeld wordt in het deel van de algemene bespreking van het advies.

Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator wordt grotendeels meegenomen en het decreet wordt hieraan aangepast. Verder worden er nog enkele bijkomende wijzigingen aan artikel 4.1.18 van het Energiedecreet voorgesteld, zoals het toevoegen van exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten aan het recht op toegang tot het net, een mogelijkheid invoeren om rekening te houden in de toepasselijke technische reglementen met verschillende categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net en de mogelijkheid om rekening te houden met flexibiliteit bij het weigeren van toegang tot het net omwille van niet beschikken over voldoende capaciteit.

- Artikel 18 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.19/2 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator vindt het in dit artikel zinvol om tekstueel te verduidelijken dat het gaat om een afzonderlijke methodologie van enerzijds de distributienetbeheerders, en anderzijds de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Aangezien het gaat om netten met verschillende kenmerken, zullen de afwegingskaders vermoedelijk niet identiek zijn.

Deze tekstuele toevoegingen worden meegenomen en artikel 4.1.19/2 van het Energiedecreet wordt overeenkomstig aangepast.

- Door de in artikel 19 van het voorontwerp van decreet voorgestelde aanpassingen aan artikel 4.2.1, § 2 punt 14° lijken nu verschillende zaken te worden vermengd: enerzijds de methodologie/regels over de aankoop van flexibiliteitsdiensten (verschillende types), en anderzijds de methodologie voor het afwegingskader uit het nieuwe artikel 4.1.19/2 van het voorontwerp van decreet. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om deze duidelijk van elkaar te onderscheiden, door punt 14° in beperktere mate aan te passen ten opzichte van de actuele bepaling in het Energiedecreet (en dus ook de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten erin te behouden zoals in het bestaande decreet), en een bijkomend een punt 20° toe te voegen waarin verwezen wordt naar de methodologie vermeld in artikel 4.1.19/2, eerste lid.

Deze toevoeging door de Vlaamse Nutsregulator wordt meegenomen en artikel 19 van het voorontwerp van decreet wordt verder aangevuld met bovenstaande verduidelijkingen.

3. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPDECREET

Aan het voorontwerp van decreet werden de volgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 3: In het voorgestelde artikel 1.1.3 punt 25°/0/0 wordt de definitie van congestiegebied aangepast. Het gebruik van het woord 'verzwaren' bij bestaande aansluitingen in deze context is niet helemaal correct. Met verzwaren wordt bedoeld dat de capaciteit van de bestaande aansluiting wordt verhoogd. Het woord 'verzwaren' wordt vervangen door de zinssnede 'verhogen van de capaciteit'.

Artikel 4: In het voorgestelde artikel 4.1.6, § 1 punt 16° wordt het woord 'bestaande' vervangen door het woord 'huidige'. Het gebruik van het woord 'verzwaren' bij bestaande aansluitingen in deze context is niet helemaal correct. Met verzwaren wordt bedoeld dat de capaciteit van de bestaande aansluiting wordt verhoogd. Het woord 'verzwaren' wordt vervangen door de zinssnede 'verhogen en voor de zinssnede 'bestaande aansluitingen' wordt de zinssnede 'de capaciteit van' toegevoegd.

Artikel 5: In artikel 4.1.13 wordt een nieuw artikel toegevoegd. Dit nieuwe artikel stelt dat de regels inzake aansluiting op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit door de Vlaamse Nutsregulator vastgelegd worden in de technische reglementen. Bij het vastleggen van deze regels kan er rekening worden gehouden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net.

Via de toevoeging van dit artikel wordt tegemoet gekomen aan het advies van de SERV en de Minaraad over het aanpassen van de aanpak van het principe rond 'first come, first served' en het advies van de Vlaamse Nutsregulator over de aansluiting op het net en het advies over een mogelijke kader rond prioritering. Dit komt hierboven bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator en het advies van de SERV en de Minaraad ook aan bod.

Artikel 8: In het voorgestelde artikel 4.1.17/9, §1, eerste lid wordt verduidelijkt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een flexibele aansluitingsovereenkomst moeten aanbieden. Hiervoor werd 'kunnen aanbieden' gebruikt. Er wordt door het voorontwerp van decreet nog steeds geen absolute verplichting om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden op de netbeheerders gelegd. In artikel 14 van het voorontwerp van decreet wordt immers bepaald dat de netbeheerders kunnen weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden wanneer ze afdoende gemotiveerd, op basis van

transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria kunnen aantonen dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. Er wordt met een getrappt systeem gewerkt. In de eerste plaats moeten de netbeheerders een flexibele aansluitingsovereenkomst aanbieden (wanneer alle voorwaarden voldaan zijn), pas wanneer ze voldoende gemotiveerd kunnen aantonen dat dit niet economisch efficiënt is, kunnen ze beslissen om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden. Deze weigeringsbeslissing dient meegedeeld te worden aan de netgebruiker en hiertegen kan de netgebruiker beroep aantekenen bij de Vlaamse Nutsregulator. Deze aanpassing lijkt ook meer in lijn te liggen met de geest van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. In overweging 15 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn wordt immers het volgende bepaald (eigen onderlijning): *“In gebieden waar elektriciteitsnetten beperkte of geen netwerkcapaciteit hebben, moeten netgebruikers die om aansluiting op het net verzoeken, kunnen profiteren van de totstandbrenging van een niet-vaste, flexibele, aansluitovereenkomst. (...) Systeembeheerders moeten de mogelijkheid bieden om in dergelijke gebieden flexibele aansluitingen tot stand te brengen. (...)”*.

In hetzelfde lid, punt 1° wordt een verwijzing naar de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/10, §2) toegevoegd. Dit is een aanpassing naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator hierboven besproken in titel 2.B. en houdt een verduidelijking in zonder iets aan de inhoud van het voorontwerp van decreet te wijzigen. Ten slotte wordt in hetzelfde lid, punt 3° het begrip ‘verzwaren van een bestaande aansluiting van een installatie’ vervangen door ‘verhogen van de capaciteit van de bestaande aansluiting van een installatie’. De term ‘verhogen’ van de capaciteit van de bestaande aansluiting is een meer correcte terminologie. Deze aanpassing werd voorgesteld door de Vlaamse Nutsregulator en de stakeholders in hun advies.

Aan paragraaf 1 wordt een nieuw vierde lid toegevoegd. Hierin wordt bepaald dat een flexibele aansluitingsovereenkomst vroegtijdig kan beëindigd worden wanneer twee voorwaarden cumulatief vervuld zijn. Ten eerste, moet de netinvestering die gekoppeld is aan deze flexibele aansluitingsovereenkomst niet meer noodzakelijk zijn. Dit kan het gevolg zijn wanneer bestaande netgebruikers overstappen naar het transmissienet of hun activiteiten stopzetten. In dergelijk geval vervalt de nood aan een netinvestering en komt er eventueel voldoende netcapaciteit vrij om de netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst een vaste aansluiting te kunnen aanbieden. Ten tweede, moet de beslissing om de flexibele aansluitingsovereenkomst vroegtijdig te beëindigen in onderlinge overeenkomst tussen de netbeheerders en de netgebruiker besloten zijn. De vergoeding vastgelegd in het volgende lid die betaald moet worden indien er niet voldaan is aan één van de voorwaarden opgelegd door deze paragraaf, eerste t.e.m. derde lid, is niet van toepassing in deze situatie. Dit lid werd ingevoerd na een opmerking van de stakeholders die werden geconsulteerd.

In het laatste lid van paragraaf 1, het nieuwe vijfde lid, wordt verduidelijkt dat de vergoeding verschuldigd is wanneer de Vlaamse Nutsregulator vaststelt dat er niet voldaan is aan de voorwaarden voor de flexibele aansluitingsovereenkomst vermeld in het eerste t.e.m. derde lid van deze paragraaf.

In paragraaf 2, tweede lid worden enkele tekstuele verduidelijkingen aangebracht. Er wordt niet meer gesproken over ‘de beschikbare en toekomstige netcapaciteit’ maar over de ‘huidige en toekomstige beschikbare netcapaciteit’. Verder wordt er ook toegevoegd dat naast de meest recente goedgekeurde investeringsplannen de capaciteitskaarten de huidige en toekomstige beschikbare netcapaciteit ook op basis van de meest recente aansluitingsaanvragen op de toepasselijke elektriciteitsnetten beschrijven. Dit is een aanpassing naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. De capaciteitskaarten worden immers ten minste maandelijks geactualiseerd, terwijl de investeringsplannen maar om de twee jaar geüpdatet worden. Door ook rekening te houden met de recente aansluitingsaanvragen, blijven de capaciteitskaarten een situatie weergeven die zo dicht mogelijk bij de realiteit ligt.

In paragraaf 3 wordt een nieuw tweede lid toegevoegd en worden de volgende leden aangepast om tegemoet te komen aan het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Deze aanpassingen houden een

verduidelijking van de gebruikte begrippen 'looptijd' voor de flexibele aansluitingsovereenkomst en 'uitvoeringstermijn' voor de netinvestering in en de vervanging van het begrip 'maximale ingeschatte looptijd' door het begrip 'maximale uitvoeringstermijn'. Met deze aanpassingen wordt er niets inhoudelijk gewijzigd aan het voorontwerp van decreet.

Verder wordt in het laatste lid van paragraaf 3 toegevoegd dat bij het bepalen van de standaard uitvoeringstermijn de Vlaamse Nutsregulator de elektriciteitsdistributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder moet consulteren. Het zijn immers de netbeheerders die de volledige informatie bezitten over de ingeschatte uitvoeringstermijnen van investeringen.

Ten slotte wordt in paragraaf 4 een delegatie ingeschreven naar de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator kan verdere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen over de regels die vastleggen aan wie een flexibele aansluitingsovereenkomst kan aangeboden worden.

Artikel 9: In artikel 4.1.17/10, §1, wordt een nieuw lid ingevoerd waarmee duidelijk wordt gesteld dat er bij een flexibele aansluitingsovereenkomst niet in het vast vermogen van de aansluiting mag gemoduleerd worden, behalve indien de operationele veiligheid van het net in gedrang komt. In dat geval kunnen de netbeheerders bij verbruiksinstallaties met telecontrole binnen het vast vermogen voor afname moduleren binnen een bepaalde limiet. De Vlaamse Nutsregulator legt de toepassingsvoorwaarden en limieten voor netgebruikers met verbruiksinstallaties met telecontrole in de technische reglementen vast.

Via deze aanpassing wordt tegemoet gekomen aan de het advies van de Vlaamse Nutsregulator over modulaties binnen het vast vermogen en een aantal opmerkingen van stakeholders die werden geconsulteerd. Dit komt hierboven ook bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator aan bod.

Daarnaast wordt er in het eerste punt bij de opsomming van de verschillende elektriciteitsnetten het woord 'en' vervangen door 'of' omdat over een investering op één van deze netten kan gaan en niet op al deze netten samen.

In paragraaf 2 wordt er voor de methodologie voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten het woord 'elk' toegevoegd. Hiermee wordt verduidelijkt dat de netbeheerders elk hun methodologie kunnen opstellen. Daarnaast wordt er ook het woord 'evenredig' toegevoegd aan de methodologie. Verder wordt er nog een bepaling toegevoegd aan methodologie waarbij de netbeheerders bij de opmaak ervan rekening mee dienen te houden, nl. de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld. Als laatste wordt er ook nog toegevoegd dat er in de methodologie een onderscheid kan gemaakt worden tussen de categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net met verschillende installaties zoals beschreven in artikel 4.1.17/9, paragraaf 4.

Via de toevoegingen aan paragraaf 2 wordt tegemoet gekomen aan het advies van de SERV en de Minaraad over het aanpassen van de aanpak van het principe rond 'first come, first served' en het advies van de Vlaamse Nutsregulator op het artikel over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en de bijhorende methodologie en het advies over een mogelijk kader rond prioritering. Dit komt hierboven bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator en het advies van de SERV en de Minaraad ook aan bod. Verder wordt er via de laatste toevoeging ook tegemoet gekomen aan de opmerking van een aantal geconsulteerde stakeholders.

Artikel 10: In artikel 4.1.17/11, eerste lid worden een aantal tekstuele verduidelijkingen ingevoerd naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Zo wordt er gesproken over de maximale vaste injectiecapaciteit en afnamecapaciteit, capaciteit werd hier toegevoegd aan injectie en afname.

In punt 5° wordt de term 'sancties' vervangen door de term 'maatregelen', deze term is geschikter om te gebruiken voor de zaken die verschuldigd zijn bij een schending van de voorwaarden van de flexibele aansluitingsovereenkomst door de netgebruiker of netbeheerder. In punt 6° wordt verduidelijkt dat het gaat over 'de hiermee overeenstemmende' verwachte datum bij de ingeschatte looptijd. Verder werd door de Vlaamse Nutsregulator in haar advies er ook op gewezen dat naast het feit dat het modelcontract van een flexibele aansluitingsovereenkomst transparant, objectief en niet-discriminerend moet zijn, dit modelcontract ook evenredig moet zijn. Dit voorstel wordt meegenomen. In punt 4° in dit eerste lid wordt de verwijzing naar de netbeheerder die de gemoduleerde volumes compenseert geschrapt, aangezien dit ook vermeld wordt in artikel 13 van dit voorontwerp van decreet. In ditzelfde punt 4° wordt ook de verwijzing naar de compensatie vermeld in artikel 4.1.17/14, §2 geschrapt, aangezien deze vergoeding ook in artikel 4.1.17/14 verwijderd wordt (zie meer uitleg bij artikel 13) en de voorwaarden vermeld in artikel 4.1.17/14, §3 worden toegevoegd, dit houdt een verduidelijking in.

Artikel 11: In artikel 4.1.17/12, eerste lid worden een aantal tekstuele verduidelijkingen ingevoerd, zo wordt de terminologie 'verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen' gebruikt i.p.v. 'verzwaren van bestaande aansluitingen'. Ook wordt verduidelijkt dat de methodologie over de opmaak van de capaciteitskaarten ten minste de mogelijkheid van de toepassing van flexibiliteit met inbegrip van flexibele aansluitingsovereenkomsten in congestiegebieden moet bevatten. Hiervoor werd enkel de mogelijkheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten vermeld. Het is echter de bedoeling dat de capaciteitskaarten rekening houden met de mogelijkheid van de toepassing van flexibiliteit in de ruime zin. Verder wordt ook bepaald dat naast transparant en objectief de methodologie over de opmaak van de capaciteitskaarten evenredig moeten zijn. Dit is een toevoeging op voorstel van het advies van de Vlaamse Nutsregulator.

In het tweede lid wordt de goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator van de methodologie voor de opmaak van een capaciteitskaart geschrapt. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dienen de vastgelegde methodologie te publiceren op hun website. De capaciteitskaarten zijn een indicatief instrument, om te bepalen of een aansluitingsaanvraag of een aanvraag voor de verhoging van de capaciteit van de bestaande aansluiting in een congestiegebied ligt is de netstudie doorslaggevend. De Vlaamse Nutsregulator behoudt een algemeen toezicht op de naleving door de netbeheerders van de bepalingen vastgelegd in titel IV van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 6, 1°, f) van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator). De Vlaamse Nutsregulator pleit in zijn advies om deze methodologie niet te onderwerpen aan een strikt gereguleerd proces met goedkeuring door de energieregulator. Het schappen van dit toezicht geeft de netbeheerders ook meer flexibiliteit in het opstellen van de methodologie voor de opmaak van hun capaciteitskaarten. De netbeheerders lieten weten dat een vlotte aanpasbaarheid van deze methodologie noodzakelijk is, om snel te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden, gealigneerd te blijven met de methodologie voor het uitvoeren van netstudies en om harmonisatie mogelijk te maken op Europees niveau. Omwille van deze redenen wordt beslist om de goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator te schrappen.

Artikel 12: Aan de jaarlijkse rapportering van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aan de Vlaamse Nutsregulator wordt de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst ook toegevoegd. De netbeheerder moeten ook over elk aansluitingsdossier waarbij ze een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst hebben aangeboden, de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten die werden aanvaard, die werden omgezet in een vaste aansluiting en elk voorstel van een flexibele aansluitingsovereenkomst waarop niet werd ingegaan door de netgebruiker rapporteren. Dit biedt de Vlaamse Nutsregulator de mogelijkheid om voldoende toezicht te houden op het aanbieden van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten door de netbeheerders.

Artikel 13: In artikel 4.1.17/14, §1 wordt er in het eerste lid een tekstuele verduidelijking ingevoerd waarbij de term 'flexibele aansluitingscontract' wordt aangepast naar 'contract van de flexibele aansluitingsovereenkomst'. Er wordt bij het derde punt verduidelijkt dat er bij het overschrijden van

de limiet van het flexibel vermogen een compensatie van toepassing is bij afname bij verbruiksinstallaties. Deze bepaling wordt daarmee in overeenstemming gebracht met de het nieuwe 3^e lid dat wordt toegevoegd aan art. 4.1.17/10. §1 over het moduleren in het vast vermogen bij afname. Het is nl. niet mogelijk om injectie bij productie-eenheden of injectie of afname bij elektriciteitsopslagfaciliteiten te moduleren. Daarmee dat de compensatie voor deze limiet enkel van toepassing is bij afname van verbruiksinstallaties.

Daarnaast wordt er een nieuw lid toegevoegd aan paragraaf 1. Dit lid is een uitzondering op de eerste voorwaarde over de ingeschatte looptijd voor de compensatie. In dit nieuwe lid wordt gesteld dat netgebruikers geen compensatie ontvangen indien de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De Vlaamse Nutsregulator kan hierover bijkomende regels bepalen in de technische reglementen.

Verder wordt de berekeningswijze van de compensatie gedelegeerd naar de Vlaamse Nutsregulator i.p.v. de Vlaamse Regering.

Paragraaf 2 van het artikel 4.1.17/15 wordt geschrapt.

Via deze aanpassingen wordt tegemoet gekomen aan de het advies van de Vlaamse Nutsregulator over modulaties binnen het vast vermogen en deels tegemoet gekomen aan het advies van de Vlaamse Nutsregulator over de compensaties. Dit komt hierboven bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator aan bod.

Artikel 14: In artikel 4.1.17/15 wordt een nieuw eerste lid ingevoegd. In dit eerste lid wordt bepaald dat wanneer uit de netstudie naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag of aanvraag voor de verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting zou blijken dat de aanvraag zich bevindt binnen een congestiegebied en de netbeheerder, omwille van het tekort aan capaciteit om een vaste aansluiting aan te bieden, het voornemen heeft om de aanvraag te weigeren, de netbeheerder een flexibele aansluitingsovereenkomst aan die aanvrager of netgebruiker moet aanbieden. Deze verplichting wordt nu uitdrukkelijker in het voorontwerp van decreet geschreven. De aanpassing lijkt meer in lijn te liggen met de geest van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. In overweging 15 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn wordt immers het volgende bepaald (eigen onderlijning): *“In gebieden waar elektriciteitsnetten beperkte of geen netwerkcapaciteit hebben, moeten netgebruikers die om aansluiting op het net verzoeken, kunnen profiteren van de totstandbrenging van een niet-vaste, flexibele, aansluitovereenkomst. (...) Systeembeheerders moeten de mogelijkheid bieden om in dergelijke gebieden flexibele aansluitingen tot stand te brengen. (...)”*. Dit is echter geen absolute verplichting voor de netbeheerders. In de volgende leden van dit artikel wordt bepaald dat een netbeheerder een flexibele aansluitingsovereenkomst niet moet aanbieden wanneer hij afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria aantoon dat het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst niet economisch efficiënt is. Deze weigeringsbeslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de netgebruikers of aanvragers en er geldt een beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Nutsregulator. Bovendien is een aanvrager of netgebruiker niet verplicht om in te gaan op het aanbod van een flexibele aansluitingsovereenkomst, deze kan dit aanbod steeds weigeren. De aanpassing wordt ingevoerd naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 15: In artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid, wordt verduidelijkt dat het om netgebieden op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gaat. Het toepassingsgebied wordt verder verduidelijkt. In het tweede lid wordt de evaluatie van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst behouden, maar wordt geschrapt dat deze om de twee jaar moet gebeuren, wordt de verwijzing naar economisch geschrapt en wordt er een algemene delegatie aan de Vlaamse Nutsregulator gegeven om verdere regels te kunnen bepalen over deze evaluatie in de toepasselijke technische reglementen. Deze aanpassingen worden gedaan naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Het principe dat er een evaluatie van een permanente flexibele

aansluitingsovereenkomst moet gebeuren, wordt behouden, maar het voorontwerp van decreet geeft nu meer vrijheid aan de Vlaamse Nutsregulator om te bepalen hoe deze evaluatie dient te gebeuren.

In paragraaf 2, eerste lid wordt de verwijzing naar kosten-reflectief bij de compensatie geschrapt. Zo wordt er ruimte gelaten voor de mogelijkheid om ook marktgebaseerde compensatie vast te leggen. Dit wordt aangepast naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator.

In het tweede lid wordt ook naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator een verduidelijking opgenomen rond de netbeheerder die instaat voor de compensatie.

In het derde en laatste lid wordt bepaald dat de Vlaamse Nutsregulator de berekeningswijze en de toepassingsvoorwaarden voor de compensatie opgelegd bij de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst bepaalt. Deze aanpassing komt er na het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Zoals hierboven bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator vermeld wordt, is het concept van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten geïntroduceerd door de Vijfde elektriciteitsrichtlijn en kent het op vandaag nog geen toepassing in Vlaanderen. Zoals de Vlaamse Nutsregulator aangeeft is er nog verdere analyse nodig voor een concrete invulling en toepassing van dit concept. Er wordt gekozen om de vaststelling van de compensatie, een bevoegdheid van de decreetgever, te delegeren naar de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 16: Artikel 4.1.18 wordt aangepast naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. De terminologie van de gebruikte termen 'beëindiging', 'opschorting' en 'ontzegging' was niet consistent en de gronden voor weigering, opschorting of beëindiging van de toegang tot het net werden niet duidelijk en niet exhaustief beschreven. Wat voor verwarring en onduidelijkheden kan zorgen. Daarnaast bepaalde het artikel ook dat de netbeheerder toegang tot zijn net kan weigeren wanneer zijn net niet over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren beschikt. Met de invoering van een flexibele aansluitingsovereenkomst en andere opties om flexibiliteit toe te passen in het Energiedecreet (zoals marktgebaseerde flexibiliteit en (niet-)gereserveerde technische flexibiliteit) waar de netbeheerder gebruik van kan maken, is het aangewezen om deze voorwaarde van weigering te nuanceren. De voorgestelde aanpassingen aan het artikel voeren in dat wanneer de netbeheerder toegang tot zijn net zou weigeren omdat zijn net niet over voldoende capaciteit beschikt, hij dit enkel kan doen met inachtneming van de criteria, waaronder de mogelijkheid om flexibiliteit toe te passen en de procedures zoals bepaald in het van toepassing zijnde technische reglement. Verder wordt in paragraaf 1, tweede lid nog toegevoegd dat de Vlaamse Nutsregulator in de technische reglementen bij het bepalen wie door de toegangsgerechtigden als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en het bepalen van de toepassingsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het net rekening kan houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van aanvragers voor een aansluiting op het net.

Tenslotte wordt het recht op toegang dat momenteel is ingeschreven voor afnemers en producenten ook toegekend aan de exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten.

Artikel 17: In artikel 4.1.19 §1, tweede en derde lid worden de voorgestelde punten 9° over het overzicht van de relevante investeringen op het transmissienet in de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit geschrapt. Het opnemen van het overzicht van de relevante investeringen in de investeringsplannen van de andere netbeheerder had weinig meerwaarde aangezien de plannen van de transmissienetbeheerder publiek beschikbaar zijn. Via deze wijziging wordt tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de geconsulteerde netbeheerders.

Artikel 18: In artikel 4.1.19/2 worden enkele tekstuele verduidelijkingen ingevoerd. Ook wordt toegevoegd dat de methodologie voor de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en netinvesteringen niet enkel transparant, objectief en niet-discriminerend moet zijn, maar ook evenredig. Dit is een aanpassing naar aanleiding

van het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Verder wordt verduidelijkt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit deze methodologie elk moeten opstellen, het gaat dus niet over een methodologie die deze netbeheerders gezamenlijk moeten opstellen.

Artikel 19: In artikel 4.2.1 wordt er een verduidelijking ingevoerd bij punt 14°. Daarbij wordt de verwijzing naar de methodologie, waarmee de afweging tussen de aankoop van flexibiliteit en een netinvestering wordt beschreven en die de netbeheerders moeten opmaken, geschrapt in het punt 14°. Deze methodologie wordt als een nieuw punt 20° toegevoegd. Verder wordt in het punt 14° ook de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten opgenomen in de lijst waarover de technische reglementen nadere regels kunnen bevatten.

Via deze aanpassing wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Vlaamse Nutsregulator. Dit komt hierboven bij de bespreking van het advies van de Vlaamse Nutsregulator aan bod.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025.

B. ESR-TOETS

Dit is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025.

5. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State worden voorgelegd. Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en de indiening van het ontwerpdecreet in het Vlaams Parlement volgt de parlementaire behandeling.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd te gelasten over voornoemde voorontwerp van decreet het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.
2. Memorie van toelichting.
3. Het gezamenlijk advies van de SERV en de Minaraad d.d. 19 juni 2025;
4. Het advies ADV-2025-06 van de Vlaamse Nutsregulator d.d. 24 juni 2025.